

Total No. of Printed Pages—4

3 SEM TDC EDNN (CBCS) DSC 3

2025

(Nov/Dec)

EDUCATION

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-3

(**Sociological Foundations of Education**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

- (a) শিক্ষা সমাজবিজ্ঞানৰ পিতৃ বুলি কাক কোৱা হয় ?
Who is called the father of Educational Sociology?
- (b) দ্বন্দ্বাত্মক তত্ত্বৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।
Mention one feature of conflict theory.
- (c) সামাজিকীকৰণৰ এটা প্ৰক্ৰিয়া উল্লেখ কৰা ।
Mention one process of socialization.

(2)

(3)

(d) সামাজিক গতিশীলতাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of social mobility.

(e) সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তনৰ এটা কাৰক উল্লেখ কৰা।

Mention one factor of cultural change.

(f) প্ৰাথমিক দলৰ এটা উদাহৰণ লিখা।

Write an example of primary group.

(g) সামাজিক অসমতাৰ এটা কাৰণ লিখা।

Write one cause of social inequalities.

(h) “গণতন্ত্ৰ হৈছে জনগণৰ দ্বাৰা, জনগণক লৈ আৰু জনগণৰ কাৰণে পৰিচালিত শাসন ব্যৱস্থা।” কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

“Democracy is a government of the people, by the people and for the people.”
Who said this?

2. চমু টোকা লিখা : 4×5=20

Write short notes on :

(a) ঐক্যমত তত্ত্বৰ ধাৰণা

Concept of consensus theory

(b) সামাজিকীকৰণৰ এটা মাধ্যম হিচাপে পৰিয়ালৰ ভূমিকা

The role of family as an agency of socialization

(c) সাংস্কৃতিক পশ্চাৎৰ ধাৰণা

Concept of cultural lag

(d) মাধ্যমিক দলৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

Characteristics of secondary group

(e) একনায়কত্ববাদী সমাজত শিক্ষাৰ প্ৰকৃতি

Nature of education in totalitarian society

3. সমাজবিজ্ঞান মানে কি? শিক্ষা আৰু সমাজবিজ্ঞানৰ পাবস্পৰিক সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is Sociology? Discuss the relationship between Education and Sociology.

4. সামাজিকীকৰণ মানে কি? সামাজিকীকৰণৰ যি কোনো দুটা প্ৰক্ৰিয়া আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is socialization? Discuss any two processes of socialization.

5. সামাজিক পৰিৱৰ্তন বুলিলে কি বুজায়? সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ চাৰিটা কাৰক আলোচনা কৰা। 3+8=11

What is meant by social change? Discuss four factors of social change.

6. সামাজিক অসমতা মানে কি? স্ত্ৰী-শিক্ষাত দেখা দিয়া সমস্যাবোৰৰ সমাধানৰ যি কোনো চাৰিটা উপায় বৰ্ণনা কৰা। 2+8=10

What is social inequality? Describe any four ways to solve the problems found in women education.

(4)

অথবা /Or

গ্রাম্য জনসাধাৰণৰ বিকাশৰ বাবে কেনেকুৱা শৈক্ষিক পদক্ষেপ ল'ব
পৰা যায় ? আলোচনা কৰা ।

10 .

What educational steps should be taken for
the development of rural population? Discuss.

7. গণতান্ত্ৰিক শিক্ষাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা ।

11

Explain the concept of democratic education.

★★★